

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 10

92. ÅRGANG

10. MAI

1980

SUPERMENNESKER OG SOLIDARITET

Første katolske biskop etter reformasjonen

Katolsk-luthersk samtale fortsetter . . .

Katolsk messe i stavkirken på Bygdøy

Ora et labora

Festspillene i Oberammergau

OLAV OFFERDAHL

Biskop av Selja

Etter over 30 års virksomhet som apostolisk vikar i Norge nedla biskop Fallize som den første katolske biskop etter reformasjonen hyrdestaven i 1922. Det var vanskelig å finne en etterfølger som kunne ta den rike arv opp, som Fallize hadde lagt grunnlaget for. Trass i umåtelig dårlige kommunikasjonsforhold, atskillig motstand fra lokalt hold og en mengde andre vanskeligheter var det lykkes denne mann å legge et grunnlag for en katolsk misjonsvirksomhet i den nordlige del av Skandinavia, som man neppe ved hans tiltredelse som apostolisk prefekt og senere biskop og apostolisk vikar hadde kunnet drømme om.

Da derfor den ansette teologiske professor ved presteseminaret i Rijnsenburg i Nederland, dr. Jan Smit, av Propagandakongregasjonen i Roma ble forordnet som apostolisk vikar og biskop i Norge, var det en ufordring som få vel i deres vildeste fantasi hadde tenkt seg. Dr. Smit var en meget dyktig mann og mottok utfordringen med stor entusiasme, og det arbeide han nedla som katolsk biskop i Norge har satt betydelige spor etter seg selvom hans virksomhet her i landet bare ble av kort varighet. Hva enn årsaken kan ha vært, så er det et faktum og var det navnlig i tidligere tid, at det å være katolsk biskop i et land med så store avstander mellom de enkelte menigheter og med en så heterogen sammensetning av katolikker er en nesten umenneskelig oppgave. Biskop Smit måtte etter få år nedlegge sitt embete som apostolisk vikar og ble ansatt som kannik ved Peterskirken i Roma, hvor han bodde inntil sin død for bare få år siden.

Slik sett var det det dårligst tenkelige tidspunkt da dr. Smit besluttet å trekke seg tilbake, idet man i 1930 nettopp sto overfor å skulle feire 900 året for Olav Haraldsons død på Stik-

lestad. Man var både i Oslo og i Roma helt klar over at hvis man med noenlunde hell og verdighet skulle kunne komme gjennom dette viktige jubileum som spilte både på nasjonale og kulturelle verdier, måtte man for å kunne ha ansiktet i behold ha en absolutt kompetent leder som på den ene side kunne være et markert og samlende symbol, og på den annen side en handlingsdyktig og koordinerende administrator.

Det hastet og det var vanskelig. Men det lyktes og det lyktes med hell. Forventningen og spenningen hadde naturligvis vært stor og det var naturligvis ikke mulig å gjette seg til hva Roma ville beslutte seg til. Imidlertid var Olav Offerdahl, som virket ved St. Olavs kirke i Oslo, blitt utnevnt til administrator av vikariatet. Offerdahl var en mann som de fleste hadde tillit til og enhver som kom i berøring med ham skjønnte at man sto overfor en mann av både format og med rike evner, men frem for alt en mann som satte fromheten i høysetet. Olav Offerdahl var imidlertid i 1928 blitt 71 år og det var vel for de fleste en nokså utenkelig tanke, at kirken ville satse på en administrerende biskop i den alder. Det som muligens har vært det sentrale for Propagandakongregasjonen var kanskje det litt prekære tidspunkt biskop Smit sa farvel til Norge på og det forestående nasjonaljubileum. I hvert fall innløp det den 13. mars 1930 meddelelse om at Olav Offerdahl var blitt utnevnt til apostolisk vikar for Norge og at han skulle bispevies.

Beslutningen i Roma var i seg selv en historisk begivenhet, idet mgr. Offerdahl således ville bli den første norske katolske biskop etter 1537, hvilket igjen ville bli medvirkende til å kaste en ekstra glans over det kommende Olavsjubileum. Dette faktum tillike med at Offerdahl var en meget respektert mann i katolske kretser i

Norge, var med til at norske katolikker på det tidspunkt kjente seg litt som det utvalgte folk.

Et kjennetegn ved biskop Offerdahl var at han var en troens mann helt inn til marginen. Det var derfor med den største tillit til forsynet at han trass i sin høye alder sa ja til å gripe hyrdestaven på et tidspunkt hvor det kanskje ikke var så heldig for ham selv personlig, men hvor det kunne komme til å få betydning for den katolske kirke og den katolske sak her i landet, som på det tidspunkt betød en hel del mere enn det synes naturlig for oss i dag. — Allerede den 6. april 1930 fant den høytidelige bispevielse sted i Propagandakollegiets kirke i Roma og selve «den røde pave», Propagandakongregasjonens sjef, kardinal Willem van Rossum, foretok den historiske konsekrasjon av den første norske katolske biskop i nyere tid.

Biskop Offerdahl var kristen, katolikk og frem for alt biskop av overbevisning. Det viser hele hans karriere og hele hans liv som katolsk kristen som var nokså uvanlig, ikke minst på den tid, hvilket dagspressen våren 1930 tydelig kommenterer. Husmannsgutten fra Årdal i Sogn som ble katolsk biskop av Selja. En stor heder og ære i det daværende nokså snevre religiøse miljø i vårt land.

Som ganske ung mann viste Olav Offerdahl uttalte evner for å lese videre. Det var da en ganske naturlig sak, at han ble opptatt som elev ved lærerseminaret på Balestrand, hvoretter han ble ansatt som folkeskolelærer i Bergen. Bergen hadde allerede i midten av forrige århundre en katolsk menighet stiftet og ledet av de to nordmenn, Christopher Hofeldt-Houen og Johan Daniel Stub. Med sin store interesse for Nordens historie var det sikkert en naturlig sak for den unge lærer å søke beretningene i lærebøkene be- eller av-

kreftet, og etter noen tid i Bergen begynner han å besøke gudstjenesten i den katolske kirke. En dag tar han mot til seg og henvender seg til pastor Holfeldt-Houen, som han hadde en lengere samtale med. Holfeldt-Houen henviser ham til kollegaen barnabiterpateren Daniel Stub, som i særlig grad hadde tak på konvertittundervisning, og i 1880 blir Offerdahl katolikk. Det ble mere enn et emosjonelt og religiøst vendepunkt i hans liv, ikke minst fordi norsk lov forbød ikke-lutheranere å undervise i den norske skole. Offerdahl ble derfor ansatt i den noe mere beskjedne St. Pauls katolske menighetsskole i Bergen, men som den dyktige pedagog han var og den dypt fromme kristne så han snart at den skole han var bestemt til å undervise i var av noe større format og hadde et langt dyperegående fundament enn det å formidle elementære kunnskaper for norske skolebarn. — Han ble klar over at han måtte være med der hvor evangeliet forkyntes utfra en mere omfattende overveielse, og han ble også klar over at han måtte ha større og bredere intellektuelle impulser, hvis han skulle kunne bringe medmennesker en noenlunde ballast som kunne legges til grunn for en forsvarlig livsanskuelse. Han tok derfor artium og trådte inn i Propagandakollegiet i Roma, hvor han studerte filosofi og teologi inntil han ble presteviet i 1891. Etter å ha fullendt sine studier i pastoral- og moralteologi kom han året etter tilbake til Norge og ble sendt til Tromsø.

Hans virke som norsk prest ble ikke alene det hans biskop forventet av ham, men det som for de fleste nordmenn, ikke minst katolikker, står som idealet av en prest. From, god, hjelpsom, vidtskuende og boklig interessert utover det alminnelige. Hans virke kom stort sett til å ligge i og omkring hovedstaden. Han var i mange år prest ved St. Olav og redaktør av tidsskriftet St. Olav, og ikke minst som skribent røper både hjertevarmen og talentet seg. Han oversatte Det nye Testamente og Salmenes bok til norsk og har i det hele

Olav Offerdahl, den første norske katolske biskop etter 1537.

tatt utfoldet en litterær virksomhet utover det alminnelige. Dette kanskje som en slags kompensasjon for hans naturlige manglende evner som predikant, hvilket absolutt ikke skal forstås derhen at han ikke nådde noen også ad den vei. For hans virksomhet på det område avslører både en mektig ånd og et stort hjerte, og

mange har nettopp på grunn av mrg. Offerdahls virksomhet som predikant funnet veien inn ad den katolske kirkes dør. De kunnskaper som Olav Offerdahl tilegnet seg på Balestrand Lærerseminarium fikk han rikelig bruk for i sin gjerning som formidler av Evangeliet.

(Forts. side 8)

REDAKSJONELT:

Om å konverterere

Før i tiden var det for mange et meget stort skritt å gå fra et kristent samfunn over til et annet. Å la seg døpe som voksen for eksempel, offentlig å bekjenne at man hadde tatt et personlig og avgjørende skritt i livet kunne ofte medføre store vanskeligheter for mange. Det kunne splitte familier, ødelegge ekteskaper og skape stor strid mellom barn og foreldre.

Dette gjaldt alle retninger innenfor den kristne kirke, men ikke minst gjaldt det for de som ønsket å gå over til katolisismen. «Men så kan man jo ikke bli skilt!» Det var i hvert fall et argument som man ofte hengte seg opp på, men det var jo så mye annet som også skilte en fra det som var vanlig på berget og som man hadde vanskelig for å godta. I dag sperrer man jo nok øynene litt opp, når konversjon kommer på tale, men meget mere enn et løftet øyenbryn blir det sjelden til.

Hvis man så ser på dette med å konvertere, hva enten det så gjelder overgang til Adventist-, Baptistsamfunnet eller Den katolske kirke, hvis man nå skal nevne noe av det for de fleste vel mest «dramatiske», så kan man naturligvis peke på det rent kvantitative, og la det så være sagt med det samme, at den side av saken utelukkende hører hjemme i statistikken. Men hva så med det virkelige. Det som betyr noe, for man må jo håpe, at de som tar et slikt skritt virkelig er grepet av saken og virkelig tåler den personlige smerte som det hevete øyenbryn eller mere, innebærer. Eller kanskje skal man så bore litt dypere og peke på noe, vi i hvert fall som katolikker ikke liker så godt: Er man i virkeligheten frelst? Har man i virkeligheten omvendt seg? — For det å gå over til noe annet innebærer vel også, at man ønsker å gjøre dette «annet» til en rettesnor for sitt liv. Det er en veldig vanskelig sak å bedømme slikt, men bare for å ta baptistdåpen alvorlig, så forekommer det ofte ved denne dåp at presten uttaler ordene fra Det nye testamente: «Begravet i vannet med Kristus til døden, oppstått med Kristus til et helt nytt liv!» Og hermed er vel sagt noe meget sentralt og avgjørende. For katolikker oppleves det kanskje mindre dramatisk, selvom også her liturgien kjennetegner et vendepunkt. Så er spørsmålet. Jamen hvis nå det er så avgjørende som liturgien sier, og her er det likegyldig hvordan man former den eller hvilke ytre forhold det gjelder. Berører det oss så i det hele tatt, og forekommer denne endring i vårt liv i det hele tatt? — Spørsmålet skal ikke besvares, men stilles. Alle vet vi jo, at om vi er kristne eller ei, mormoner, katolikker, adventister eller vi ønsker å gå over til noe annet, så medfører dette visstnok (la oss for Guds skyld ha lov til å være usikre her) ikke noen større endring i vårt menneskeliv stort sett. Vi synder stadig. Vi er stadig mennesker med alle de feil som mennesker har. Og stadig er vi konfrontert med skriftens ord: omvend deg! —

Kjære medkristne! Kan vi mon ikke i vårt hjertes dyp ærlig innrømme, at for langt de fleste av oss, der er det med omvendelse og omsinelse mere noe som ligger på det rent språklige område, og så er det likegyldig hvilket annet kirkesamfunn eller noe annet som vi kunne tenke oss å konvertere til. Kanskje er det det, som gjør kristendommen og den kristne kirke så rik at den er så almen menneskelig at den med seg selv må erkjenne, at den frem for alt er syndernes kirke!

Svend Aage Rasmussen

Etter fire hundre år kan lutheranere og katolikker sitte ved samme bord og i all fordragelighet klarlegge forskjeller og felles problemer.

Som bekjent er det nedsatt et utvalg av både romersk katolske og lutherske teologer og geistlige med den oppgave å innlede en teologisk samtale. En slik teolog-gruppe finnes i de fleste land, hvor disse to kirkesamfunn er representert. Man ser på sin oppgave med det dypeste alvor, ikke minst ut i fra den erkjennelse at man har den samme rot og det samme mål. Spørsmålet er så bare, hvordan man sammen kan nå dette mål, når de mellomliggende årsaksforhold er så forskjellige, som de i virkeligheten er. Det er nemlig også et interessant moment som man oppdager, når man med ærlighet og oppriktighet går til den oppgave som heter økumeniske samtaler om teologiske spørsmål.

Mange ganger ser man, at uoverensstemmelser på den ene side slett ikke er uoverensstemmelser, men bare en nyanseforskjell som ofte har språklige årsaker, men på den annen side kan det også skje, at man innser, at nettopp et lite ubetydelig moment i virkeligheten er et stort isfjell som det viser seg temmelig vanskelig å forsere.

I hvor om allting er, så er det kommet en samtalegruppe i gang også her i landet, og selv om man kanskje kan si, det er på tide det skjer, så må man likevel medgi, at nettopp det at det har vart relativt lenge innen det er skjedd noe positivt i den retning har ført til, at det har kommet et nokså modent preg over disse samtaler. Man er klar over hverandre. Man vet hvor man står og hva man står for og begge parter er innstilt på å yte sitt beste og sitt mest ærlige arbeide, hvilket har skapt respekt i begge leire.

MODER TERESA

vil ikke ha mer publisitet om sin person. Etter at hun ble tildelt Nobels fredspris i fjor høst er hun blitt tildelt en rekke utmerkelser og innbudt til mange tilstelninger. Nå er hun kommet til at det er blitt for mye av det gode, alle disse engasjementene hindrer henne i å konsentrere seg om sitt arbeid blant Calcuttas fattige.

(NC)

KIRKELIG FORNYELSE I DANMARK

Også Den danske kirke har nå fått sin høykirkelige bevegelse, Fellesskapet for kirkelig fornyelse. Bevegelsen vil arbeide for kirkens interesse for sakramentene, preste-embetet og gudstjenesten. Menighetslivet og personlig fromhet vil de også arbeide for. Gruppen består av hovedsakelig prester, og formann er pastor Olav Føg.

PRAKTISK U-HJELP FOR KONFIRMANTER

Opplegget for «U-landshjelp fra folk til folk» prøves nå ut i konfirmantarbeidet i Elverum. Det er det nye kateketparet i menigheten, Ellinor og Dag Harvide, som har tatt initiativet. De har erfaring fra slikt arbeid fra Den reisende folkehøyskole i Østfold. Opplegget går ut på at konfirmantene produserer, pakker og sender proteinkjeks og praktisk utstyr til grupper man har kontakt med i det sørlige Afrika.

ETIOPISK KIRKELEDER FORTSATT SAVNET

Det er fortsatt ikke kjent hvor den etiopiske kirkelederen Gudina Tusma befinner seg. Generalsekretæren for Mekane Yesuskirken ble bortført 28. juli i fjor. Etiopiske myndigheter har benekket at de har noe med bortføringen av Tumsa å gjøre. En gang tidligere ble Gudina Tusma holdt fengslet i lengre tid. Årsaken skal da ha vært at han har foretatt en skriftlig grenseoppgang mellom kristendom og etiopisk marxisme.

REKORDVEKST I ETIOPIA

Den etiopiske evangelisk-lutherske kirke Mekane Yesu opplever nå rekordartet vekst. Dette kom fram på kirkens generalforsamling i Addis Abeba sent i januar. Da kirken ble opprettet i 1959 hadde den 20.000 medlemmer, mens tallet nå har nådd 500.000. Norsk Luthersk Misjonssamband er blant de utenlandske selskapene kirken samarbeider med.

Biskop Gran takker

Til min 60-årsdag, 5. april, har Oslo Katolske Bispedømmes Legmannsråd — forøvrig uten min viten — forestått en innsamling til en gave etter eget valg. Jeg vil med dette på det hjerteligste takke alle glade givere og samtidig si at oppslutningen har rørt meg dypt.

En reise til Det hellige Land har lenge vært et ønskemål som nu lar seg realisere, en tanke som fyller meg med glede.

Jeg takker også alle som har gledet meg med lykkønskninger av alle slag og for løfte om forbønn.

Med vennlig hilsen
i Herren
+ John W. Gran
Biskop

Det vil isommer bli lest messe i stavkirken på Norsk Folkemuseum på Bygdøy på følgende dager:

Mandag den 26. mai, følgende søndager: 15. juni — 29. juni — 13. juli — 27. juli — 10. august — 24. august.

Eventuelle opplysninger kan innhentes i Norsk Folkemuseum.

ORA ET LABORA

Blant de mange kirkelige jubileer i 1980 finner man også det store internasjonale benediktinerjubileum. Benediktinerordenen, som har sine klostre overalt i verden feirer minnet om den hellige Benedikts fødsel i året 480. Man har etterhvert funnet ut, at en forholdsvis nøyaktig dato kan stemme med den 21. mars. Man forsøker å gjøre, hva man ikke kunne gjøre i 1947, da man feiret årsdagen for Benedikts død, idet man sammen med andre samfunn som samlles omkring benediktinerregelen arrangerer utstillinger, konserter, sammenkomster av forskjellig slag og ikke minst gudstjenester, som i særlig grad gir uttrykk for den kultur, som utsprang av den hellige Benedikts gjerning som det vesterlandske munkevesens fader. Benediktinerne, Cistercienserne og Trappistene har gjennom de siste par år vært travelt opptatt med å forberede en rekke publikasjoner, sær-frimerker og minnemedaljer, likesom man akter å feire jubileet gjennom et helt år, fra mars 1980 til mars 1981.

Faktisk kan det ikke tales om benediktinerordenen som en orden i den forstand man bruker å anvende dette ord. Selvom man i moderne tid fra sentralt hold mere og mere har pekt på ønskerdigheten av en større sentralisering enn det som ligger til grunn for denne bevegelse i kirkehistorien og som benediktinerne grunnlegger fastsatte i den berømte benediktinerregel.

Opprinnelig gikk Benedikt ut fra ideen om det enkelte kloster, slik som man hadde det i Orienten gjennom lang tid. Tanken med det var vel i begynnelsen at en eller flere hellige menn eller profeter, som man sikkert kjenner dem fra gammeltestamentlig tid, samlet en rekke disipler rundt seg. Bakgrunnen var den enkeltes helliggjørelse og innføring i den religiøse erfaringsverden. Det sentrale i denne virksomhet ble derfor avsondretthet, stillhet og konsentrasjonen om bønne.

Det fantes klostre før Benedikt og hans feller kom til, og disse var i begynnelsen av det sjette århundre spredt utover det meste av den kristne verden og var et ikke ubetydelig element i utbredelsen av den kristne tro. De fleste klostre hadde også en lokal regel og var i hvert fall helt selvstendige med hensyn til både ytre virksomhet og indre styre, som var lagt i hendene på en ABBAS og hans medhjelpere, slik som det var skikk i Orienten.

Benediktinerordenens historie er nært forbundet med den europeiske kirkehis-

torie, og det som slik sett blir noe helt nytt, er at han innfører arbeidet i klostret når munkene ber Benedikt om å bli deres abbas. Bønne og arbeidet blir sammen den vei munken må gå for å oppnå fullkommenhet og danner det, som Benedikt kaller OPUS DEI, Guds Verk. Hele det benediktinske fromhetsliv er preget av dette, skjønt elementet arbeide neppe har vært like populært i klostrene opp gjennom historien. Benedikt krevde at munnens ord skulle være i overensstemmelse med hjertets, derfor skal munkene, enhver ut i fra sine evner og forutsetninger, utføre en eller annen form for arbeide i klostret, ikke alene til gagn for den enkelte, men til gagn og eksempel for hverandre.

I prologen til benediktinerregelen skriver Benedikt at hans hensikt er å innstifte en skole til Herrens tjeneste. Denne tjeneste utfører munkene gjennom å leve etter de evangeliske råd slik som det var skikk hos ørkenfedrene. I lydighet, nøysomhet og ugift stand. Dertil

føyet han stabiliteten, idet en hel del av bakgrunnen for ordensreglenes innførelse er som Benedikt antyder i prologens første ord, kampen mot de tallrike «vandremunker», som i mange tilfelle likefrem «tyranniserte» klostrene og som bestandig var på jakt etter det fullkomne kloster. Etter hva de selv sa.

Benedikt innførte sin regel i klostrene i Subiaco og på Monte Cassino, som begge eksisterer den dag i dag. Pave Gregor den Store som selv ble benediktiner, grunnet klostret på Monte Celio i Roma og innførte der benediktinerregelen. Fra dette kloster var det at Gregor utsendte den daværende prior Augustinus sammen med 40 andre munkker til England for å begynne den kristne misjon blant angelsakserne. Det var allerede i 596, altså bare henved 50 år etter Benedikts død, så tallet taler litt om hvor stor betydning den benediktinske bevegelse allerede da hadde. Augustinus opprettet en misjonsstasjon i Canterbury og det var herfra at kristendommen bredte seg ut over De britiske øyer og senere også til de nordlige deler av Skandinavia. Misjonsånden har i det hele tatt preget ordenens virksomhet, og navn som Willibrod og Bonifacius som prekte Evangeliet i henholdsvis Nederlandene og Danmark og i Frisland og Thyringen, står sentralt i ordenens historie. Begge led de martyrdøden på bestialsk vis.

Et vesentlig uttrykk for begrepet OPUS DEI er det liturgiske liv som det forekommer i den gregorianske sang. Benedikt har neppe opplevd å høre de skjønne gregorianske hymner, som vi i

Det var i denne hule i Subiaco's fjell den hellige Benedikt fra Nursia ble eneboer og hvor bare Romano kom for å gi ham føde.

dag beundrer, når vi hører munkene i Solesmes eller andre steder under berømte kantorers ledelse, synge de benediktinske tidebønner, som ordensregelen foreskriver skal være et bærende element i klostrets døgnrytme. Det er neppe mulig å finne frem til de eksakte kilder, hvorav de tidlige benediktinske musikere øste og samlet, men det som er en vesentlig del av den gregorianske musikk til enhver tid i benediktinerordenens historie er ordets forkynnelse som det står skrevet i den hellige skrift. Det sentrale i tidebønnene er fremfor alt BIBELN. Det er Davidsalmene og den virksomhet som forekom i den tidlige kristendoms synagoge-gudstjeneste som her videreføres i all sin rikdom og tidløshet.

De ytre omgivelser omkring det benediktinske klosterliv peker tydelig i retning av dels en indre kontemplativ *livsform*, konsentrert omkring bønningen og dens utforming i den gregorianske musikk (de fleste steder). Dels en ytre formet omkring klostermenigheten med skole, sosiale fasiliteter, osv., slik som det er fastsatt i ordensregelen. Dog må det medgis, at det kan pekes på tydelige forskjeller i de forskjellige klostre. ikke alene historisk, men ofte betinget av dette, og ikke minst de forskjellige klosterkongregasjoner, som man kjenner dem gjennom senere tider. Dette henger i meget sterk grad sammen med, at ANDEN i St. Benedikts regel nok antyder en ikke ringe fasthet, men samtidig peker på de personlige forutsetninger. Slike saker som total avsondretthet og absolutt taushet, ekstrem og hyppig selvpineri, som ordenshistorien kjenner masser av eksempler på, ligger den benediktinske bevegelse nokså fjernt, selvom disse elementer mere eller mindre forekommer til forskjellige tider og på forskjellige steder.

Derfor må man også forstå, at bakgrunnen for de mange reformer innenfor benediktinerordenen og de store historiske avleggere som den har fått, ofte har hatt sin bakgrunn i at man oppfattet disse forhold på en annen måte i en annen tid. Man kan ofte i dag finne benediktinerklostre og andre med benediktinsk bakgrunn som har en helt annen sammensetning og et helt annet uttrykk enn det som man kan peke på som værende rent benediktinsk i historisk forstand. Men nettopp dette peker på, at ordensregelens ånd og dens verdi som former og oppdrager for mennesker har et særpreg som i virkeligheten har sin rot i det menneskelige frihetsideal og det frisinn som bare det kristne evangelium er en forutsetning for.

Benediktinerne så tydelig, at det ikke gikk an å skape en «orden» med ensar-

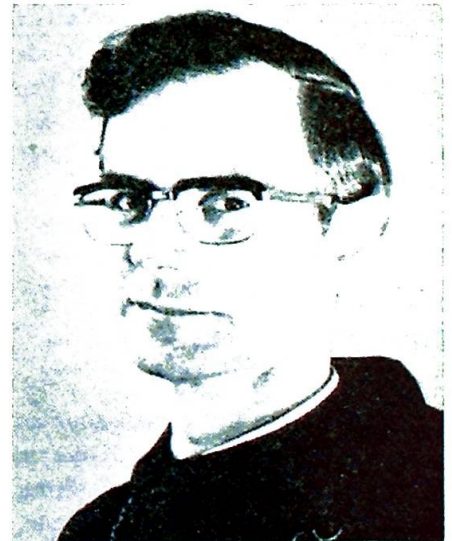
LABORA. — Arbeidet spiller en vesentlig rolle for benediktiner munkene i hvilken verdensdel de enn har deres klostre.

tethet i vaner og forutsetninger, dertil er mennesker alt for forskjellige forstod de. Men man forstod også i historiens løp, at mange felles interesser kunne kanaliseres gjennom forholdsvis løse sammenslutninger som man har dem i de benediktinske kongregasjoner. De monastiske kongregasjoner som er tilsluttet den benediktinske konfederasjon består stort sett av ca. 400 klostre med omkring 10 000 medlemmer. I 1892—93 ønsket Vatikanet at også benediktinerne skulle slutte seg sammen med andre ordner som et uttrykk for den katolske kirkes enhet, men benediktinerne vegret seg lenge, selvom man etter hvert nølende gikk med til å velge et symbol for den benediktinske enhet, idet man således ble enige om å velge abbeden på Monte Cassino som Abbas-Primas og dermed som et slags talerør for hele bevegelsen. Det er faktisk først etter Annet Vatikankonsil at benediktinerne i høyere grad har følt trang til å gi uttrykk for felles synspunkter og felles identitet, og det er vel især spørsmålet om benediktinerens oppgave i nåtiden som har avfødt den livlige kontakt mellom de forskjellige abbedier som man kjenner det i dag. I 1967 avholdtes det i Roma en kongress for benediktinske abbeder, og man ble enige om at et felles uttrykk for den moderne benediktinske bevegelse kunne utkrystalliseres gjennom følgende:

At de benediktinske klostre er et fellesskap av mennesker til hvilken

det gis adgang gjennom de evangeliske løfter og som ledes av en lokal abbed. Fellesskapet får sitt mest sublim uttrykk gjennom korbonnen (med eller uten musikk) og fellesskapet forsørger seg selv ved eget arbeide, det være seg hva som helst, manuelt eller ikke.

At den benediktinske ånd har sin betydning i nåtiden er helt sikkert. Benediktinerklostre finnes overalt i verden og der finnes munkere av enhver hudfarge og rase, og det er kan-

Abbas-Primas, Dom Victor Dammerz, O.S.B.

St. Benediktsklostret i Subiaco, hvor det den dag i dag bor ti eneboer-munker, riktignok tilsluttet St. Scholastica klostret ved fjellets fot.

skje i den forbindelse verdt å peke på at navnlig u-landene i særlig grad synes å forstå bakgrunnen for det liv St. Benedikts sønner fører. Men også i Europa og U.S.A. mener man å ha en oppgave i dagens verden. Den fungerende Abbas-Primas, dr. Viktor Dammerz, erkeabbeden av St. Ottilien, uttaler bl.a. til den tyske presse:

«Som benediktinere spør vi oss selv, hva det er vi skal tilby ungdommen, slik de kan begripe, at det som de finner i det fjerne Østen kan de også finne hos oss.» — Og med hensyn til det økumeniske liv sier han: «Det er jo klart at munkelivet som sådant ikke gjør den teologiske diskusjon overflødig, men det kan vise, hvordan man ikke gjør en samtale personlig, men argumentativ.»

Benedictus fra Norcia søkte Guds rike. Han fant et øde kloster. Det han opplevde der inspirerte ham til å antyde en livsvei, og mange har fulgt ham etter.

Svend Aage Rasmussen

Olav Offerdahl . . .

(Forts. fra side 3)

Den mann som Roma derfor anmodet om å overta arven fra Johannes Fallize og Jan Olav Smit var således frem for alt presten og pedagogen. Det var presten som frem for noen var rotfestet i norsk tradisjon og fol-

keliv, og det var kanskje det som i særlig grad har veid tungt ved utnevningen av den nye biskop. Det var kanskje også derfor at 900 års jubileet ble en så markert begivenhet som det gjorde, idet det meste av biskop Offerdahls tid og krefter gikk med til å forberede og gjennomføre denne store begivenhet i den katolske kirkes historie i Norge i nyere tid.

Det år Olav Offerdahl var biskop i Norge ble et jubelår i pakt med det Gamle testamentes tradisjoner. Det ble et lysende år som fastslo den historiske tradisjons livskraft i et folk, og det pekte fremover mot et fellesskap samlet omkring en spirende nasjonal kulturell vurdering grunnet på det egentlige og det vesentlige. Når man derfor i år, i 1980 igjen drar til Stiklestad i et jubelår, så må det bli i erkjennelsen av at det på dette sted utsprang en kulturarv og et religiøst lys som forhåpentlig aldri vil bli slukket i Norge.

Olav Offerdahl døde den 7. oktober 1930. Hans oppdrag var fullført.

Svend Aage Rasmussen

Vatikanradioens sendinger på NORSK/dansk høres hver mandag kl. 20.15 norsk tid.
OBS: Sommertid!

GUDSTIENESTER I HELGENE		Dialogmesse	Høymesse
OSLO: St. Olavs domkirke	lord.: 19.00	—	—
Akersveien 1	sond.: 9.30	11.00	—
tlf. 20 72 26 - 20 72 44	(eng) 19.00	—	—
St. Hallvard kirke, Frans'skanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	11.00	—
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55	9.00	11.00	—
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00	—
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	lord.: 18.30	8.00	11.00
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lord.: 19.00	—	11.00
Vår Frue Kirke, Helleveien	sond.: 9.30	—	—
Florida kapell, Nygaardsgt. 124	19.00	—	—
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	lord.: 18.00	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438	sond.: 9.00	11.00	—
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45	—
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvg. 113, tlf. 23 751	lord.: 18.00	—	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 195		—	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00	—
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lord.: 18.00	—	11.00
LILLEHAMMER: Mariakirken, We'demannsgate 3 A, tlf. 52 550	lord.: 18.00	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romerksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.30	11.15	—
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	—	17.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lord.: 18.00	—	11.00
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	19.00	10.45
Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69	9.15	10.30	—
STAVANGER: St. Svithuns kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lord.: 17.00	8.30	11.00
	sond.: 9.30	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandef'ordsgt. 1, tlf. 11 949		—	11.00
VOSS: St. Olavs kapell Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	—
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2	8.45	19.00	11.00
B'skopen og prestegården, tlf. 21 214	—	—	—
St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779		—	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29		—	11.00
MOLDE: St. Sanniva kirke, Parkeveien 23, tlf. 51 467		—	11.00
ALESUND: Vår Frue kirke, Norgesund, tlf. 37 558	lord.: 17.00	8.30	11.00
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storg. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lord.: 18.00	—	11.00
St. Elisabethsforening, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sond.: 8.00	—	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30	—
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447	19.00	11.00	—
HARSTAD: St. Sanniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	lord.: 15.00	—	10.30
NARVIK: Kristi Kongekirken, Håreksgt. 82	sond.: 18.30	—	—
SELFORS: Vår Frelsers kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	—

HVIS VENSTRE-BEVÆGELSER

skulle vokse i kirken, så skyldes ikke det noen kampanje fra geistlighetens side, men er snarere en automatisk følge av de mektiges undertrykkelse av de fattige troende. Det sa Panamas erkebiskop, Marcos McGrath, etter at han hadde deltatt i erkebiskop Romeros begravelse i San Salvador.

(NC)

LITURGISK KALENDER

MAI

1. Ferial. Ap. Gj. 13, 13-25. Joh. 13, 16-20. eller Josef, håndverkeren. 1. Mos. 1, 26 - 2, 3 eller Kol. 3, 14-15. 17.23-24. Mt. 13, 54-58.
2. Athanasius, biskop og kirkelærer. Ap. Gj. 13, 26-33. Joh. 14, 1-6.
3. **Filip og Jakob**, apostler. 1. Kor. 15, 1-8. Joh. 14, 6-14.
4. **5. søndag i Påsken**. Ap. Gj. 14, 20b-26 (Gr 21-27). Joh. Ap. 21, 1-5a. Joh. 13, 31-33a.34-35.
5. Ferial. Ap. Gj. 14, 5-17 (Gr 5-18). Joh. 14, 21-26.
6. Ferial. Ap. Gj. 14, 18-27 (Gr 19-28). Joh. 14, 27-31a.
7. Ferial. Ap. Gj. 15, 1-6. Joh. 15, 1-8.
8. Ferial. Ap. Gj. 15, 7-21. Joh. 15, 9-11.
9. Ferial. Ap. Gj. 15, 22-31. Joh. 15, 12-17.
10. Ferial. Ap. Gj. 16, 1-10. Joh. 15, 18-21.
11. **6. søndag i Påsken**. Ap. Gj. 5, 1-2.22-29. Joh. Ap. 21, 10-14.22-23. Joh. 14, 3-29.
12. Ferial eller Nereus og Achilleus, martyrer eller Pancratius, martyr. Ap. Gj. 16, 11-15. Joh. 15, 26 - 16, 4 (Gr 15, 26 - 16, 4a).
13. Ferial. Ap. Gj. 16, 22-34. Joh. 16, 5b-11 (Gr 5-11).
14. **Mattias**, apostel. Ap. Gj. 1, 15-17.20-26. Joh. 15, 9-17.
15. **Kristi Himmelfart**. Ap. Gj. 1, 1-11. Efes. 1, 17-23. Luk. 24, 46-53. eller Ferial (hvis Kristi Himmelfart feires på søndag). Ap. Gj. 18, 1-8. Joh. 16, 16-20. (Hallvard, martyr feires ikke).
16. Ferial. Ap. Gj. 18, 9-18. Joh. 16, 20-23a.
17. Ferial. Ap. Gj. 18, 23-28. Joh. 16, 23b-28.
18. **7. søndag i Påsken**. Ap. Gj. 7, 55-60. Joh. Ap. 22, 12-14.16-17.20. Joh. 17, 20-26. eller Kristi Himmelfart (jfr. 15. mai). (Johannes I. pave og martyr feires ikke).
19. Ferial. Ap. Gj. 19, 1-8. Joh. 16, 29-33.
20. Ferial eller Bernardin av Siena, prest. Ap. Gj. 20, 17-27. Joh. 17, 1-11a.
21. Ferial. Ap. Gj. 20, 28-38. Joh. 17, 11b-19.
22. Ferial. Ap. Gj. 22, 30; 23, 6-11. Joh. 17, 20-26.
23. Ferial. Ap. Gj. 25, 13-21. Joh. 21, 15-19.
24. Ferial. Ap. Gj. 28, 16-20.30-31. Joh. 21, 20-25. eller **Pinsevigilien**. 1. Mos. 11, 1-9 eller 2. Mos. 19, 3-8a.16-20 eller Esek. 37, 1-14 eller Joel 2, 28-32. Rom. 8, 22-27. Joh. 7, 37-39.
25. **Pinsedag**. Ap. Gj. 2, 1-11. 1. Kor. 12, 3b-7.12-13. Joh. 20, 19-23. (Beda den ærverdige, prest og kirkelærer, Gregor VII., pave, og Maria Magdalena de' Pazzi, jomfru feires ikke).

TEMPUS PER ANNUM

26. Filip Neri, prest. 1. Pe. 1, Mk. 10, 17-27.
27. Ferial eller Augustin av Canterbury, biskop. 1. Pe. 1, 10-16. Mk. 10, 28-31. (i Tromsø stift, årsdagen for biskop Goebels bispeviselse).
28. Ferial. 1. Pe. 1, 18-25. Mk. 10, 32-45.
29. Ferial. 1. Pe. 2, 2-5.9-12. Mk. 10, 46-52.
30. Ferial. 1. Pe. 4, 7-13. Mk. 11, 11-26.
31. **Jomfru Marias Gjesting**, Sef. 3, 14-18a eller Rom. 12, 9-16b. Luk. 1, 39-56.

Gudstjenestene i Trondheim i sommer. Messe hver søndag kl. 9.00 og kl. 11.00.

Fra Legmannsrådets arbeidsdag

DE SKILTES - SEPARERTES - GJENGIFTES SITUASJON

På vegne av en gruppe fikk Tore Egeberg etter gruppens anmodning anledning til å legge frem en del refleksjoner og forslag. Disse hovedsynspunkter ble uttalt:

— De skilte, separerte og eventuelt gjengifte er i en situasjon som ikke er ønskelig for noen. Man opplever å være mislykket som foreldre, som kristen og som menighetsmedlem.

Man trenger støtte fra kirken og fra trosfellene, men føler seg utstøtt.

Også den annen part og barna føler seg utstøtt og forkastet i menigheten.

— Biskop og presteråd har vist seg pastoralt interessert i problemene. Man kan ikke klage på Kirkens — dvs. biskopen og prestene i Norge — respons. En referert skriftveksel med biskop Gran illustrerer dette.

— Det er imidlertid nødvendig at også legfolket setter seg inn i problemene og viser positiv forståelse for dem. Gruppen ønsker Legmannsrådets hjelp til å sette søkelyset på problemene.

— Det dreier seg egentlig om to sider ved saken:

Den *teologiske*, som regulerer deres forhold til Kirke og adgang til sakramentene. Den *medmenneskelige*, som gjelder trosfellenes holdning.

— Gruppen er større enn folk flest vet om. Det er minst et par tusen kjente tilfelle, og sikkert mange ukjente. Situasjonen blant katolikker ligger nesten på samme nivå som i samfunnet ellers.

Egeberg antydte tiltak som samtalegrupper, seminar, Mariaholm-møte, for å få satt et søkelys på problemene.

Etter Egebergs redegjørelse stilte Legmannsrådets medlemmer en del spørsmål og ga en del generelle synspunkter på saken.

Legmannsrådet kunne ikke ta konkret stilling til tankene og forslagene, men trengte å vurdere saken. Legmannsrådets formann vil drøfte saken med biskopen før man eventuelt foretar seg noe mer.

NORSKE KATOLSKE LEGFOLK SOM FASTEPREDIKANTER?

Skal legfolk ha adgang til prekestolen? Det har vært et åpent spørsmål i århundreder, men mye tyder på at det simpelthen blir en nødvendighet i fremtiden. Det forlyder således at fasteprekenene i en av våre menigheter på østlandet ble holdt av legfolk på sogneprestens tilskyndelse!

At det selvfølgelig ikke bare var menn som opplot røsten må nevnes for en ordens skyld. At legfolk mere og mere bør ta over også på forkynnelseens område synes også i praksis å være innlysende.

Supermennesker og solidaritet

Av

Chr. Boe Astrup

«Harlan County USA» og «Norma Rae» er to nye amerikanske filmer som begge tar opp arbeideres rett til å organisere seg. Mens «Norma Rae» representerer den individ-sentrerte tradisjonen i amerikansk film, der ett enkelt menneske heroiseres og betones på bekostning av omgivelsene, velger filmen om streiken i Harlan å gå nye veier i amerikansk film. Her er det fellesskapet og det kollektive sosiale morgengry som skildres. Dette viser nye og spennende linjer i amerikansk filmkunst, selv om den enkeltstående filmen om Harlan har sine mangler. «Norma Rae» og «Harlan County USA» er representanter for to verdier. Den ene velkjent fra utallige filmer, den andre kan bidra til å gi amerikansk film et nytt innhold.

Konflikter på arbeidsplassen er med den gang. Harlan ligger i en av ikke akkurat det tema amerikansk film har skildret mest intenst. «Norma Rae» med Sally Fields i hovedrollen bragte henne en Oscar og ganske sikkert endel dollars i filmselskapets kasse. Filmen om Norma Rae var sentrert om enkeltmennesket, den enkle tekstilarbeidersken som våkner opp og organiserer seg selv og sine kolleger i kampen for bedre arbeidsvilkår.

Dokumentarfilmen «Harlan County USA» handler også om arbeidere i kamp. Mens Norma Rae var et produkt av filmindustriens skribenter, er filmen om gruvestreiken i Harlan en temmelig upolert gjengivelse av virkeligheten. Dokumentarfilm, med andre ord. Filmen skildrer enkle gruvearbeidere i kamp for å få organisere seg og sette styrke bak kravene om en skikkelig avtale med gruveselskapet. Det ble streik av kampen, med hyppige sammenstøt mellom streikebrytere og streikevakter. Etter tretten måneders streik fikk arbeiderne sin forhandlingsrett, og senere også sin avtale. Konflikten minner sterkt om lignende hendelser i tredveårene, men den streiken filmen skildrer er ikke mer enn fire-fem år gammel. Men forbindelsen med kamper fra forna da'r knyttet, både med filmklipp og intervjuer med dem som var

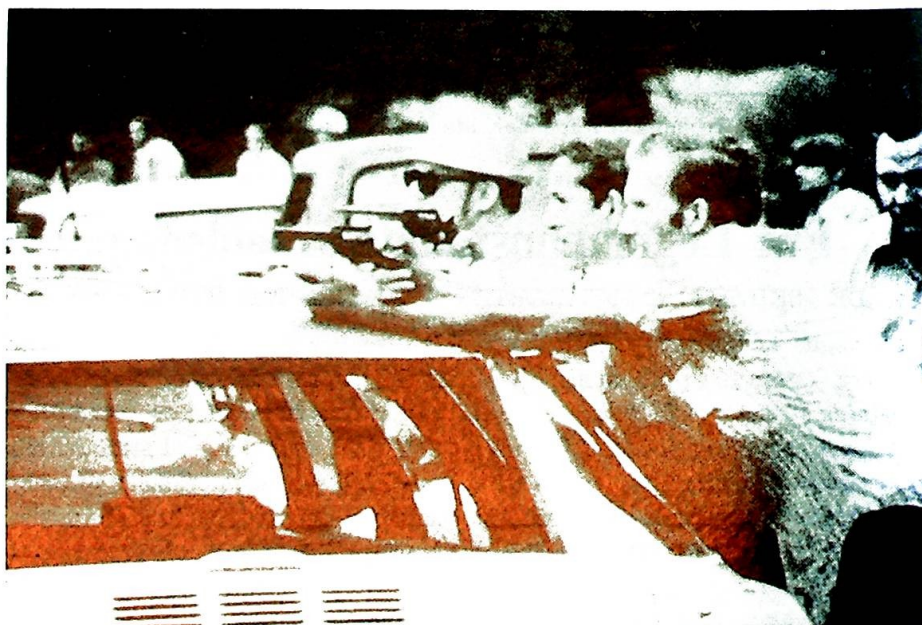
USA's sørstater, og stedets historie er historien om blodige arbeidskonflikter. Gruvearbeiderne i denne delen av USA er blant de fattigste og dårligst stilte i USA. Arbeidsgiverne er ikke særlig interessert i å endre dette forholdet (i alle fall i følge filmen).

Velskolerte arbeidere er dyrere og mer brysomme enn dem som nærmest er analfabeter. Foruten å skildre hendelsesforløpet i streiken, med paralleller til tredveårene, får vi også et innblikk i gruvearbeidernes tilværelse. De bor i skur, de bærer tydelig

preg av mangelfull utdanning og hardt slit og er, for å si det kort, fullstendig prisgitt stedets overklasse, gruve-eierne og deres lakeier i politi, presse og rettssaler. Filmen byr også på korte klipp som forteller litt om utviklingen innen fagbevegelsen på nasjonalt plan. Det er ikke spesielt oppløftende, korrupsjon og forbrytelser er en del av dagliglivet. Toppskiktet i fagbevegelsen har glemt dem de representerer, og arbeiderne sitter der uten at noen tar vare på deres interesser. Så er det at grunnplanet organiserer seg selv. Her spiller kvinnene en stor rolle. De er ofte atskillig mer energiske enn mennene, og når stedets streikebrytere plaffer løs, er det kvinnene som tar i mot ilden.

Mange fallgruber

Å bruke dokumentarfilmen som medium for å skildre et eller annet

Streik er mer enn slagord.

stiller mange krav. For det første bør produktet ha en viss informasjonsverdi, noe som blant annet innebærer at man legger vekt på det sentrale i temaet som behandles. Mottakeren er helt prisgitt de prioriteringer filmskaperen foretar, og skal den ferdige filmen få den tilsiktede opplysende virkning, er det helt nødvendig at filmskaperen er seg dette ansvaret bevisst. Det er en ung kvinne, Barbara Kopple, som står bak «Harlan County USA». Selv gjør hun det helt klart at filmen er subjektiv, hun har «valgt side», til de streikendes fordel. Det er da også i høy grad et subjektivt produkt som vises. Motivene til skurkene i stykket, arbeidsgiverne og fagforeningspampene, blir bare flyktig berørt, angivelig fordi de selv var lite interessert i å medvirke i filmen.

Det å være subjektiv kan være bra nok, men da er det viktig å få med at filmen er et partsinnlegg. Ser man den i dette lys, vil det imidlertid komme frem flere sterke trekk ved filmen. Den er nøktern, i den forstand at den aldri forfaller til sentimentalisering over et tema som lett kan gjøres gråtkvalt eller til marxistisk heroisme. Det slipper vi, heldigvis. Videre bærer filmen tydelig preg av at menneskene bak den har levd i nær kontakt med de streikende, vi følger arbeiderne inn i deres egne hjem, og kommer dem nær innpå livet. Forvirringen, engstelsen, hatet som følger mange generasjoners fornedring, kranglingen og de få muntre øyeblikkene er skildret direkte og omsvøpssløst, som om vi var til stede. Ingen av scenene er arrangert eller gjenskapt, alt er filmet idet det virkelig hendte, får vi vite i programmet. Så langt er det bra, virkelig bra. Filmens store svakhet er at den er rotete redigert, det er vanskelig å holde tråden mens ulike filmklipp flimrer forbi oss. Resultatet er at man skal ha temmelig mye bakgrunnskunnskap for å få fullt utbytte av filmen.

Men la ikke dette skremme folk fra å se den. «Harlan County USA» er en begivenhet, i mer enn en forstand, den nærmer seg stoffet på en

måte som hittil har vært lite representativ for amerikansk film.

Streik — the american way

Tilbake til Norma Rae. Denne filmen tar også opp Amerikas skyggesider. Her er det tekstilarbeiderne som organiserer seg. Men dette er Hollywoods film. Her er det enkeltindividet som våkner opp. Det er ikke lenger fattigjenta som gifter seg med sjefens sønn og blir rik, med svømmebasseng og et kobbelt med pudler i det store deilige huset der hun går og venter på sin kjekke mann. «From rags to riches», fra filler til rikdom, er et tema som Hollywood har terpet på i et ukjent antall mer eller mindre interessante filmer.

Ut med fattigjenta, direktørsønnen og pudlene. Nå har Hollywood fått sosial profil. Målet er ikke lenger gullkalven, men erkjennelse av egne krefter. Norma Rae får verken direktørsønnen eller pudlene, hun får noe atskillig bedre (og mer up to date, skulle vi tro). Hun våkner opp, hun får erkjennelse. Hun blir seg selv bevisst, som kvinne og medborger, hun blir med i en fagforening og stiller mitraljøsene inn mot ulvene i fabrikkens administrasjonsbygning. Men plukker vi vekk staffasjen ser vi fortsatt den evige terpingen, fra filler til rikdom, nå riktignok i mer intellektuell forstand. Men terpingen er der fortsatt, i tidsriktig koloritt.

«Harlan County USA» opererer med en kollektiv bevisstgjøring som innebærer en sosial justis og en solidaritet som Hollywood tydeligvis knapt har hørt om. Så banalt det enn måtte være, er det like fullt sant at vi mennesker grupperer oss, og det er i grupper vi når frem. Samtidig makter menneskene bak «Harlan County USA» å gi glimt av enkeltmennesker, dem som sammen skaper gruppen som våkner sammen.

Et skritt videre?

I bunn og grunn er dette det mest interessante ved «Harlan County USA». Den velger å skildre et felles-

skap uten blendende solopprestasjoner. Sett i dette lys representerer «Norma Rae» og «Harlan County USA» to vidt forskjellige retninger. Den ene konsentrerer seg om enkeltindividet, den andre om fellesskapet. Det er vel ikke særlig grunn til å tro at supermenneskenes tidsalder er over i amerikansk film, men historien om menneskene i Harlan blir fortalt på en måte som gjør det mulig å håpe at den sosiale virkelighet kanskje kan komme til å spille en større rolle i amerikansk film. Ikke som kulisser omkring superindividets vakre ansikt, men tvert i mot midt i fokus for kamera.

Her er vi endelig ved sakens kerne: For dem som er opptatt av at praktisert medmenneskelighet (og kristendom!) bl.a. innebærer vern om et fellesskap av individer, er det viktig å være klar over disse tendensene. For det dreier seg ikke om tekstilarbeidere og skitne menn i gruver. Ikke bare. Det dreier seg om vårt forhold til det å løse problemer, om det å innse at vi har en kollektiv forpliktelse, alle som en. Det er ikke nok å vente på supermennesket som ordner opp.

Om film virker holdningsskapende, og det tror jeg den gjør, så er «Harlan County USA» en gledelig begivenhet. Den peker fremover mot en filmtype som er mer skildrende og mindre heroiserende. Selve filmen har sine mangler, sant nok. Men den har fått sin Oscar og sin førstepremie i Cannes. Og den blir sett. Kanskje er den det første famlende skritt i retning av en ny type amerikansk film. Kanskje blir den en parentes. I alle fall peker den på noe vi holdt på å glemme; nemlig at det fortsatt er litt spenning og nytenkning i amerikansk filmkunst.

PRESTER UTVIST FRA GUYANA

Grunnet angivelig oppvigling til oppstand mot regjeringen, er to katolske prester blitt utvist fra Guyana i Latinamerika. I 1969 var det en bondeoppstand mot regjeringen.

De to prestene er av britisk avstamning.

(KIPA)

Lidelsen igjen i Oberammergau

Engang hvert tiende år våkner Oberammergau, den vesle landsbyen i de Bayerske alper, til live igjen og blir scene for de mest berømte pasjonsspill i hele kristenheten.

De historiske festspill tiltrekker tusener av besøkende til den lille eventyr-by. Og de var en kilde til from lytefri praktutfoldelse i mere enn 300 år. Inntil 1970, da man fant ut at manus var antisemitisk og således gjorde de fredelige spill til en internasjonal skandale.

Rystet i sin grunnvoll tilbrakte den lille idylliske bygd med ca. 5000 innvånere ti år i en bitter strid som splittet vennskaper og familier og som nesten ødela hele den historiske tradisjonen. Nå nesten akkurat før teppet går opp for 1980-spillene om en måned, sier bygdefolket at de har begravd stridsøksen og pyntet på manuskriptet. «The show will go on,» som Hans Maier, lederen av festspillkomiteen, erklærer det. — «Vi har en hellig ed å leve opp til. Dette her er mere enn en jobb på en teaterscene.»

Det er også mere enn forfedrene ga hverandre håndslag på. I 1634 avla de gode bygdefolk ed på en gang hvert tiende år å levendegjøre Korsfestelsen og Kristi oppstandelse som takk for at pesten var opphørt. Ned gjennom tidene ble denne hellige handling en kjempe-turistattraksjon. «Vi lever av pengene i masser av år etter spillet», sier en hotelleier. Spillet fikk også utmerkelse av en helt annen art. Adolf Hitler roste det engang for sin antisemitiske tendens, en karakteristikk som American Jewish Committee (AJC) og B'nai B'rith antibaktalelses liga fant i høy grad intolerant. Man henviste blant annet til forskjellige passus i teksten som for eksempel Pontius Pilatus' replikk, ... «blodets forbannelse over dere og deres barn.» Man oppfordret til boikott av spillene i 1970. Selv Vatikanet trakk i det året sin imprimatur tilbake på grunn av hensynet til det økumeniske arbeide. Til sist ble cirka 70 000 reserverte billetter og diverse hotellrom annullert.

Etter dette nederlag og den store skuffelse diskuterte oberammergauerne i årevis, hva man burde gjøre. I en periode var det som om et manuskript skrevet

av munken Ferdinand Rösner i det attende århundre kunne bli en løsning. Det var i hvert fall fritt for antisemitisme. AJC godkjente det og soknerådet vedtok å anerkjenne det. Men mange bygdefolk var dypt skuffet og insisterte på det tradisjonelle manuskript til Alo's Daisenberger. «Denne bygd er vokset opp med Daisenberger-utgaven,» sier Maier. —

bli modernisert. Romersk katolske geistlige og folk som hadde forstand på det i Oberammergau drøftet tre dusin forskjellige utgaver. Det nye manus skjærer forestillingen ned fra åtte til seks timer og utelater en hel del av de sider som det kan stilles ubehagelige spørsmål ved. Og for første gang vil fortelleren by jøder velkommen i forsamlingen:

«Rösner var fra Wien og har aldri forstått vår mentalitet.» Striden delte bygden i to. «Jeg orker ikke å gjennomgå dette igjen,» sier en krovert. «Det var skrekkelig. Jeg kjenner blant annet en gutt som stadig ikke taler til sin far.» Ved valget til soknerådet i 1977 var manuskriptet det eneste punkt på dagsordenen. Beboerne stemte hele det gamle sokneråd ut og innvalgte folk som var totalt imot de nye reformer og som med det samme vedtok å bruke den gamle Daisenberger-tekst. «Det hadde ikke spor å gjøre med antisemitisme,» fortsetter Maier, «det var simpelthen den beste teksten!»

Alle var selvfølgelig klar over at Daisenberger-manuskriptet trengte til å

«Hilsener også til dere brødre og søstre av det folk fra hvilket frelseren kom. Vi her på dette sted ønsker ikke å kaste skyldens smuss på andre.»

Spillene i Oberammergau begynner den 25. mai til tross for noen småkranglerier i kjølvannet. Feministene klager over at kvinner ikke har noe de skulle ha sagt ved stykkets oppsetting og AJC brummer stadig over teksten. Som en av skuespillerne uttrykker det: «De bråker over pasjonsspillet i alminnelighet.» — «Å ta ut alle antisemitiske momenter av historien om Kristus ville være likeså umu-

lig som å fjerne alle anti-tyske uttalelser og påstander fra Annen Verdenskrig.»

I hvert fall er de medvirkende i dette spillet nå gått i gang med de siste prøvene før den firemånedlige sesong, og utstillingsvindueene i forretningene er allerede fylt med suvenirer. Den halve million besøkende som ventes i år regner man med skal berike oberammergauernes pengekasser med omkring 12 millioner U.S. dollars, en sum stor nok til å drukne de aller heteste lidenskaper. En av de lokale forretningsfolk sa det på den måten: «Penger forener alle!»

Nancy D. White og Frederick Kempe, Newsweek

Jeg søker en familie som er villig til å ta seg av en søt og grei jente på 8 år noen uker i sommerferien. Hun ville ha så godt av litt miljøforandring, komme litt vekk fra sitt daglige miljø. Det siste året har hun også hatt flere lange sykehusopphold.

Håper noen kunne være interessert i å hjelpe!

Nærmere opplysninger ved henvendelse:

Auxilia van Nerum, St. Olav Barnehage,
Salhusvn. 26, 5500 Haugesund. Tlf. 22 142

PAVEN HØRTE SELV SKRIFTEMÅL I PETERSKIRKEN LANGFREDAG

Bare med en sort frakk over den hvite prestekjole gikk pave Johannes Paul II Langfredag ettermiddag ned i Peterskirken for sammen med de andre skriftefedre i basilikaen å høre de troendes skriftemål. Det er første gang i Peterskirkens historie, at paven som ganske alminnelig prest meddeler botens sakrament.

KNA

Presanger til 1. kommunion og feringen får De hos oss:

Kors, krusifikser, ikoner, tavler, lys, medaljonger, rosenkranser, plater, bøker.

Bøker til 1. kommunion:

Barnas Bibel, kr. 54,—.
Steinwede: Jesus fra Nazaret, kr. 38,—.
Gud tilgir meg, kr. 15,—.
Gud kaller meg, kr. 35,—.
Bruegel: Babels tårn, kr. 37,50.
Har du tenkt på —, kr. 10,—.

Bøker til konfirmasjon:

Bibelen, oversettelsen av 1978, kr. 88,—.
Bibelen, oversettelsen av 1978, skinn m/gullsnitt, kr. 195,—.
Det Nye Testamente, oversettelsen av 1978, m/200 fargebilder, kart, kr. 69,—.
Gunnesh Nye Testamen m/gullsnitt, kr. 40,—.
Kort katolsk katekisme, kr. 27,—.
Guds barns frihet, de 10 bud, kr. 27,—.
Evely: Credo, kr. 10,—.
Squire: En liten katolsk bønnebok, kr. 13,—.
Broomé: Den katolske kirke i dag, kr. 33,—.
Macaulay: Katedralen bygges, kr. 58,—.
v. Doornik: Frans av Assisi, en profet for vår tid, kr. 20,—.
Muggeridge: Moder Teresa, kr. 69,—.
Ranheimsæter: De fire Evangelier, kr. 160,—.

Engelske bøker:

V. Dürckheim: The Way of Transformation, kr. 31,—.
Copleston: Contemporary Philosophy, kr. 103,—.
» Thomas Aquinas, kr. 88,—.
Farmer: The Oxford Dictionary of Saints, kr. 109,50.
Brother Kenneth, c.g.a.: More Saints of the Twentieth Century, kr. 37,—.
Harcourt: Short Prayers for the Long Day, kr. 18,50.
KINH THANH: Vietnamesisk Bibel, kr. 46,40.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.
Apent kl. 9—16, lørdager 9—14.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Ukrainsk Bispesynode i Roma

For andre gang har paven deltatt på en ekstraordinær bispesynode i Roma. Den første gjalt de nederlandske biskopene, og ble avholdt i januar. Denne gangen ble ukrainsk-katolske biskoper samlet i Roma, først og fremst for å velge en etterfølger til kardinal Slipyj (88 år), som er den ukrainske kirkes leder. Synoden ble avsluttet etter bare to sammenkomster, og den nye ukrainske erkebiskop av Philadelphia, USA, metropolit Myroslav Ivan Lubachevsky (64), ble valgt til Slipyjs stedfortreder med rett til å etterfølge ham som kirkens overhode.

Den ukrainske (også kalt rutenske) kirke omfatter drøyt 4 millioner mennesker. Opprinnelsen til kirken var et kirkemøte i Ukrainas gamle hovedstad Kiev. Her valgte man i 1051 en egen metropolit, uten tillatelse fra Konstantinopel. Dette kirkemøtet ble etterfulgt av flere andre, og den rutenske kirken fikk en viss selvstendighet. I 1596 sluttet en del av kirken seg til Roma og ble en såkalt unert kirke, mens den andre delen etterhvert kom inn under patriarkatet i Moskva. Begge grenene beholdt sin egen liturgi. Den unerte kirken fikk Lvov som sitt hovedsete, en by som skiftet mellom polsk, russisk og østerriksk overherredømme.

Under siste verdenskrig ble denne delen av Polen overført til Sovjetunionen, og i april 1945 ble alle ukrainsk-katolske biskoper arrestert og deportert til Sibir, deriblant stor-erkebiskop Josef Slipyj av Lvov. Mange prester fikk samme skjebne, og et sovjetisk dekret avskaffet den unerte kirke og overførte de kristne til Moskva-patriarkatet.

Storerkebiskop Slipyj tilbrakte 16 år i russiske fengsler og fangeleirer før pave Johannes XXIII lyktes i å få ham frigjort. Siden har han bodd i Vatikanet, hvor han i 1963 ble gjort til kardinal.

Foruten de katolikker som i hemmelighet er forblitt sin kirke trofast

under russisk herrevælde, finnes det et stort antall ukrainske katolikker som har flyktet til Vesten. De fleste bor i USA og i Canada, men det finnes også betydelige grupper i Argentina, Australia og Vest-Europa. Sammenlagt har kirken fire bispedømmer i hjemlandet — alle uten residerende biskoper — og ca. 17 bispedømmer i utlandet.

I mange år har de ukrainske katolikker prøvd å få kardinal Slipyj til patriark for kirken, noe som skulle bety at kirken skulle få en mer selvstendig status innenfor den katolske kirke. Roma har vært meget tilbakeholdende overfor idéen, dels for ikke å skape flere patriarkater og dels for ikke å støte de ortodokse i dagens økumeniske situasjon.

Det var for å behandle dette spørsmål at den spesielle synoden ble innkalt. Etter to sammenkomster utnevnte paven den ukrainske metropolit i Philadelphia, Lubachevsky, til kardinal Slipyjs stedfortreder med rett til etterfølgelse. «Hans navn sto på listen av forslag», sa paven, som selv hadde viet ham til biskop i fjor høst.

Det er en offentlig hemmelighet at kardinal Slipyj ville ha ønsket en mer profilert ukrainer som sin etterfølger.

Paven fremholdt i sin avslutnings-tale til biskopene sin respekt for den ukrainske kirke og dens tradisjon, og håpet at biskopene ville slå vakt om den. Men han makte samtidig til at denne identitet ikke måtte fremstilles som en motpol til den russisk-ortodokse kirke og dens tradisjon, men anbefalte en økumenisk åpenhet for å fremme en dialog og gjensidig forståelse.

KIRKEN OG DE FUNKSJONSHEMMEDE

«Kirken og de funksjonshemmede» heter et hefte som er gitt ut av Kirkens Forsøksutvalg og Stavanger bispedømmeråd. Det er resultatet av en konferanse om samme emne på Utstein kloster i juni i fjor. Foruten foredragene av skolepsykolog Olav Lunde, advokat Jan Bakkevig, lektor Ralph Kolnes og domprost Andreas Grasmø, har heftet også en oversikt over aktuell litteratur.

Undersøkelser-kommisjoner i Nederland

Det er ennå for tidlig å vite hvilken konkret betydning de nederlandske biskopers synode med paven i januar kommer til å få for kirkens liv hjemme i Nederland. Kirkens fremtid bestemmes ikke bare av biskoper, spesielt ikke i Nederland.

Men i kjølvannet av synoden er to undersøkelseskommisjoner nå utnevnt. Det er kirkens primas, kardinal Willebrands i Utrecht, og erkebiskop Danneels i Brussels, som har satt sammen kommisjonene.

Den ene kommisjonen skal undersøke forholdene på de katolske høyskoler, konvikter og presteseminarer. For tiden foregår presteutdannelsen på seminar bare ett sted, i omstridte biskop Gijsens bispedømme Roermond.

Den andre kommisjonen skal se på legfolkets rolle i kirkens sjelesorg. Spesielt viktig er her de såkalte pastoralthjelpere, som det stadig blir flere av.

Det sitter tre biskoper i hver kommisjon. De to «konservative» biskoper. Simonis/Rotterdam og Gijsen/Roermond, er i hver sin.

Ved leilighet skal biskopene også ta opp igjen det gamle tema om landet trenger flere biskoper. Nederland har i dag syv bispedømmer, flere med over en million katolikker. Det har i første rekke vært tale om å utnevne noen hjelpebiskoper (i dag er det ingen), men også å dele opp f. eks. bispedømmene Den Bosch og Utrecht

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1
Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25
Telegr.adr.:
Rustfriknut

og opprette nye bispeseter, eventuelt i Nijmegen og Eindhoven.

En forandring i denne retning kan sikkert ha sine fordeler, og ble diskutert på synoden i Roma. Men man kom til så det i øyeblikket var andre ting som var viktigere.

Uenigheten blant Nederlands katolikker består, og i en kirke som er så preget av legeløket, er det vel ikke hokus-pokus med bispehatter som bidrar mest til å løse problemene.

C. T.

KONTAKTBLAD ELLER MENIGHETSBLAD/-BREV?

Hva skal man med et menighetsblad eller -brev eller hva man nå vil kalle det? Problemet synes å ha vært aktuelt for menigheten i Bergen, men at man har funnet frem til noe vesentlig ved å nedbryte problemet til utgangspunktet «kontakt» er helt sikkert. Et moderne menighetsblad er et kommunikasjonsmiddel hvis fornemste oppgave er å skape KONTAKT til ALLE sider og det ansikt man har forsøkt seg frem til i Bergen skulle ha muligheter.

Menigheten i Haugesund avholder LOPPEMARKED den 8. mai.

Kontakt er også et ord man har grunnet på i St. Magnus menighet på Lillestrøm. For å komme hverandre litt nærmere er det stillet forslag om en slags «utvidet kirkekaffe» en gang i mellom. Arrangementet er mere tenkt som et slags uformelt møte, hvor man kan diskutere forskjellige tiltak og forslag i menigheten, slik at *alle* har leilighet til å kjenne seg «berørt».

I Lillestrøm har man i stedet for fasteprekener hatt en bibelgruppe i gang. Det er i særlig grad lagt vekt på de liturgiske tekster belyst ut i fra Skriftens ord.

I juni måned feirer St. Teresia Kirke på Hønefoss 25 års jubileum som bl.a. markeres med en høymesse lørdag den 7. juni klokken 11, hvorunder biskopen vil utdele fermingens sakramente til fem barn. Det blir stor menighetsfest og man regner med deltagelse fra vennskapsmenigheten i Glinde i Vest-Tyskland.

Informasjon synes å være et nøkkelord i vår tid. I mange menigheter og samfunn klager man ofte på manglende informasjon i forskjellig retning. Hvordan får man noe å vite om, hva der skjer de forskjellige steder, for eksempel i menighetsråd og diverse styrer? I Bergen har man funnet ut at man kan lage en informasjonsmappe som skal være offentlig tilgjengelig og fremlegges på sentralt sted i kirken. Den kommer til å inneholde referater av møter i menighetsrådet, seminarer og kurser og meddelelser om foranstaltninger på bispedømmeplan m.m.

At det å være kristen ikke bare er å gå i Herrens hus for å delta i det gudstjenestelige fellesskap går etterhvert opp for de fleste. Det å være kristen vil på mange måter si å være del i et sosialt fellesskap. Hvordan det så kan forme

seg kan man diskutere, det avgjør faktisk både stedet, situasjonen og de nærmere omstendigheter. Men at man med hell kan samle en menighet ut i fra utradisjonelle ideer ser man for eksempel i den katolske menighet på Lillestrøm, hvor man blant annet har samlet seg om å bygge et dukketeater!

MER PRAKSIS FOR PRESTESTUDENTENE

En gruppe under Kirkens Utdanningsråd avga sent ifjor sin rapport om presteutdannelsen. Hovedslutningen er at den praktiske delen av prestestudiet bør styrkes. Samtidig peker gruppen på at kontakten mellom de ulike tjenester i kirken bør styrkes allerede under utdannelsen. Det samme gjelder forholdet mellom prest og menighetsråd og prest og organisasjoner. Det er Tor Aukrust, Even Fougner og Olav Tysnes som har laget rapporten.

ZAMBISKE BIBELOVERSETTELSE

I år regner Bibelselskapet i Zambia med å gi ut Bibelen på fem ulike zambiske språk: bemba, biza lala, chinamwanga, chitonga og lozi. Den kristne kirke i Zambia er i vekst og utgjør nå omtrent 28 prosent av en befolkning på 5,2 millioner. Hvor mange eksemplarer som trykkes av disse oversettelsene er avhengig av bevilgningene over De forrente bibelselskapers budsjett for 1980.

BEHANDLING AV DØENDE

På Ersta sykehus i Stockholm, et av Den svenske kirkes sykehus, har legene innført en spesiell behandling for uhelbredelig syke pasienter. Det er en smertestillende drikk som ikke bedøver eller fremskynder døden, men som gjør det mulig å tilbringe de siste dagene smertefritt og bevisst. Dette gjør en verdigere og mer human død mulig, mener sykehuset. Ideen kommer fra England og har vakt oppsikt i teologiske og medisinske kretser.

Den nordiske valfart til Lourdes

22. til 29. august 1980

8 dages flyreise med full pension

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, på hotel d.kr. 2750,—

Særpris for syge og handicappede,

på «Accueil Ste Bernadette» d.kr. 1875,—

Valfartspræst: Pater Per Waagø, O.M.I.

Læger, sygeplejersker, samarititter medfølger.

Program og tilmeldelser:

VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen ^{9/10}

Ullervålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse

Ordner alt

Egen parkeringsplass

FLYKTNINGENE I AFGHANISTAN

Av de over 600.000 registrerte flyktingene i Afghanistan har den norske hjelpen nådd 200.000, først og fremst i Baluchistan sørvest i Pakistan. Via misjonssykehus, lokale prester og andre kirkelige kanaler begynner man også å komme til i grenseprovinser, lenger nord. Fram til vinterkulda gir seg i området i februar/mars har varmt tøy og telt vært de viktigste hjelpemidlene. Maten har pakistanske myndigheter tatt seg av.

Etterhvert som varmen kommer tilbake frykter man at helsetilstanden i flyktingeleirene vil bli dårligere, på grunn av dårlig hygiene og dårlig drikkevann. Dermed er Kirkens Nødhjelp forberedt på å gi penger til medisinsk arbeid. Lettere tøy, kjøkkenutstyr og etterhvert jordbruksredskaper ligger også i løypa. Med nødvendige redskaper og brønner for vanningsanlegg kan landområder i Baluchistan dyrkes opp.

Siden ifjor høst har Kirkens Nødhjelp deltatt i en av de tre store aksjonene i Kampuchea; den som Oxfam driver med støtte fra Lutheran World Service blant andre. I tillegg har Røde Kors og UNICEF sin aksjon, det samme har Kirkenes Verdensråd. Gjennom Oxfam har Kirkens Nødhjelp bidratt med jordbruksredskaper, medisiner, annet utstyr og noe matvarer. Noe tregt har det gått, på grunn av myndighetenes ønske om å følge tett med i hjelpearbeidet og fordi landets vei- og jernbanesystem er i elendig forfatning etter Røde Khmer-tiden og krigen med Vietnam.

Til nå er det Sovjet og andre østblokkland som har stått for matforsyningen til Kampuchea. Etter det Oxfams folk melder, kommer maten sivilbefolkningen til gode. Selvom endel mat hoper seg opp i Phnom Penh. På den annen side kan disse lagrene være gode å ha i de vanskeligste månedene mellom den dårlige innhøstningen man venter nå i mars, og den neste i desember.

Til nå har Kirkens Nødhjelp bidratt med rundt 2 millioner kroner til hjelpearbeidet i Kampuchea. Hjelpeorganisasjonene prøver stadig nye måter for å nå inn i området som Røde Khmer fortsatt holder vest i landet. Man regner med at det der finnes oppunder 1 million mennesker som lever på sultegrensen.

Et tredje aktuelt område for Nødhjelpen nå er i Rhodesia. Tilbakeføring av flyktinger fra Zambia og Botswana pågår. Det forberedes hjelp til gjenoppbygging dersom valget i disse dager stabiliserer forholdene. Samtidig er det meldt at 1 million mennesker på landsbygda sulter etter de mange årene med krig.

OFFISIELL FEIRING

Den augsburgske trosbekjennelse skal som bekjent feires på ulikt vis også i Norge nå i 1980. Den norske kirkes offisielle feiring finner sted i månedsskiftet oktober/november. På Reformasjonsdagen, 31. oktober, blir det møte i Universitetets gamle festsal i Oslo, men jubileet vil bli markert landet over i høymessen Allehelgensdagen 2. november. Bispemøtet har også oppfordret til temagudstjenester om kvelden samme søndag, og til at menigheter og bispedømmer arrangerer studieopplegg om den lutherske bekjennelse.

KATOLSK INFORMASJON UØNSKET

Den katolske ukeavisen «Catholic Focus» i Saint George's (Grenada) rakk bare å komme ut én gang før den ble forbudt av landets myndigheter. Tidsskriftet ble beskyldt for å undergrave det politiske regimet på den lille vestindiske øya. Tidsskriftet hadde inneholdt en artikkel som sa at kirken er berettiget til å forsvare menneskerettighetene.

Grenada fikk i 1978 en marxistisk regjering som støtter seg til Cuba. Det er det eneste engelskspråklige kommunistiske land i verden.

Av Grenadas 112.000 innbyggere er 70.000 katolikker.

(KIPA)

EN ARBEIDERENES VENN 90 ÅR

Jesuittpateren Oswald von Nell-Breuning kunne i mars feire sin 90-årsdag i Köln, og ble hyllet både av kirkeledere og politiske ledere. Blant gratulantene var forbundskansler Schmidt, som ennå av og til besøker den fremdeles aktive Nell-Breuning for å høre hans råd.

Pater von Nell-Breuning er en av de mest betydningsfulle representanter for den katolske sosiallære. Han var en av dem som formulerte encyklikaen «Quadragesimo Anno» i 1931, da pave Pius XI videreutviklet Leo XIII's tanker fra sosialencyklikaen «Rerum Novarum» fra 1891. Nell-Breuning var — og er tildels ennå — sentral i tysk sosial debatt. Han gikk tidlig inn for arbeidernes medbestemmelsesrett: «Den som får medarbeide, må også få medbestemme».

KARL BORROMEUS-SØSTRENE OPPRETTER NY STASJON

Borromeus-søstrene har som bekjent vært lite grann på vandring de siste årene. Mangelen på søstre, m.v. har medført at de har vært nødt til å foreta hva man kan kalle en desentralisering av forskjellige oppgaver. Dette medfører også at de i mange henseender må kaste seg over andre prosjekter, og da når en søster vil bli frigjort fra arbeidet i barnehagen på Hamar, har det vist seg en passende oppgave for kongregasjonen i menigheten på Moss. Foreløpig blir det bare tale om et «enmannsprosjekt», men det pekes på at det ikke er umulig at man senere kunne tenke seg å opprette en mindre kommunitet i Østfold.

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Chr. Boe Astrup
Ester Mikalsen

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes torsdager kl. 9—10, tlf. 20 72 48,
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 85,— pr. år.
For halvår kr. 45,—.
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 100,— pr. år.
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480